

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 3.10.2025

Sayı: 543

10/3174

Dr. Ayyüce TÜRKEŞ TAŞ
Adana Milletvekili
Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye genelinde giderek derinleşen su krizinin; iklim değişikliğinin tarımsal üretime, gıda güvencesine ve kırsal kalkınmaya olan etkilerinin; mevcut sulama altyapısındaki yetersizliklerin; suyun yönetiminde ortaya çıkan çok başlılık ve koordinasyon eksikliklerinin; Adana başta olmak üzere suyun yoğun kullanıldığı bölgelerde yaşanan yapısal sorunların tüm yönleriyle araştırılarak değerlendirilmesi, çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve bütüncül bir ulusal su politikasının oluşturulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini arz ve teklif ederiz. 01.10.2025

Dr. Ayyüce TÜRKEŞ TAŞ
Adana Milletvekili

GEREKÇE

Ülkemiz, sahip olduğu tarımsal potansiyel, nüfus dinamikleri ve iklim kuşağı itibarıyla su sorununu en derinden hisseden ülkeler arasına girmiştir. Devlet Su İşleri verilerine göre, ülkemizin teknik ve ekonomik olarak kullanılabilir su potansiyeli 112 milyar m³ olmasına rağmen, bu potansiyelin sadece 57 milyar m³'ü fiilen kullanılabilmektedir. Kişi başına düşen yıllık su miktarı 1.312 m³ seviyesine kadar gerilemiş olup, uluslararası ölçütlere göre Türkiye artık "su stresi yaşayan ülke" kategorisindedir.

Türkiye'de suyun %77'si tarım sektöründe kullanılmaktadır. Ancak tarımda su verimliliği yalnızca %51 düzeyindedir; yani kullanılan her 100 birim suyun yaklaşık yarısı kaybolmaktadır. Bunun başlıca nedeni, halen büyük ölçüde 1970'li yıllardan kalma açık kanal sistemlerinin kullanılması, kapalı basınçlı sulama sistemlerine yeterince geçilememesidir. Çukurova'da üretim yapan çiftçilerin ifadesiyle, mevcut kanallarda yapılacak basit bakım ve kapalı sisteme geçişle "en az bir Çukurova kadar tarım arazisi daha sulanabilir".

İklim değişikliği, kuraklık, ani hava olayları ve aşırı sıcaklar tarımsal üretimi dramatik biçimde etkilemektedir. 2025 yılının Nisan ayında yaşanan ziraî don, üreticilere milyarlarca liralık zarar vermiştir. Aynı yıl Adana ve Mersin'de narenciye başta olmak üzere birçok ürün aşırı sıcak nedeniyle yanmış, karpuz ve domates gibi stratejik ürünlerde rekolte kayıpları yaşanmıştır.

Adana özelinde, Ceyhan Sol Sahil Sulama Birliği'nin Aslantaş Barajı'ndan %30 kısıtlı su alması nedeniyle ikinci ürün ekilişlerinde yalnızca soyaya izin verilmesi, diğer ürünlerde damla sulama şartı getirilmesi; bölgedeki üreticinin yaşadığı sıkıntının somut bir örneğidir. Bu durum, Türkiye'nin en verimli havzalarından biri olan Çukurova'da dahi suyun artık temel bir kısıtlayıcı faktör haline geldiğini göstermektedir.

Su yönetiminde çok başlılık, koordinasyon eksiklikleri ve yasal altyapıdaki boşluklar sorunu daha da ağırlaştırmaktadır. 2001 yılında hazırlanan "Türkiye Sulama Raporu"nda su yasasının çıkarılması gerektiği açıkça ifade edilmiş olmasına rağmen, aradan geçen 24 yıla rağmen Türkiye hâlâ bir su kanununa sahip değildir. Havza bazlı entegre yönetim hedeflenmesine rağmen kurumsal yapı bu ihtiyaca cevap verememektedir.

Bilim insanları ve su politikaları uzmanları, mevcut yaklaşımın devam etmesi halinde en fazla 15 yıl içerisinde en az 6 su havzamızda ciddi "su bütçesi açıklarının" ortaya çıkacağını, bunun da iller arası ve sektörler arası gerilimlere yol açabileceğini öngörmektedir.

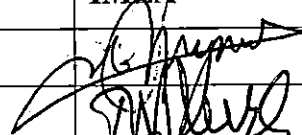
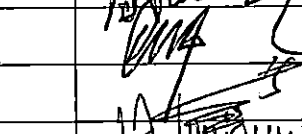
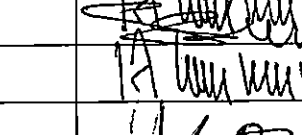
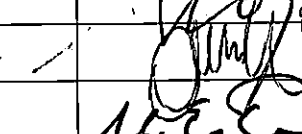
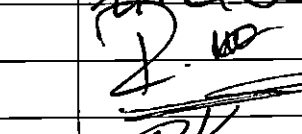
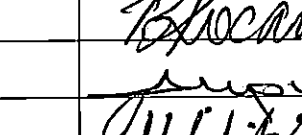
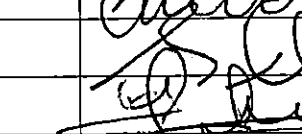
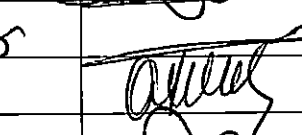
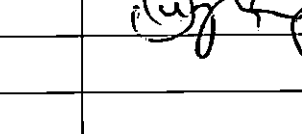
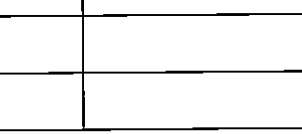
Su meselesi yalnızca tarımın değil; gıda güvenliği, enerji arzı ve çevre güvenliği açısından da bir "ulusal güvenlik" meselesi haline gelmiştir. Yapay zekâ destekli sulama otomasyonu uygulamalarıyla Adana başta olmak üzere pilot bölgelerde %40'a varan su tasarrufu sağlanması, doğru yönetim ve teknolojiyle önemli kazanımlar elde edilebileceğini göstermektedir. Ancak bu tür uygulamaların ülke geneline yaygınlaştırılması için siyasi irade, kaynak tahsis ve kurumsal koordinasyon gerekmektedir.

Bu nedenlerle;

- Tarımda su verimliliğinin artırılması,
- Açık kanal sistemlerinden kapalı basınçlı sistemlere geçiş,
- Kaçak kuyuların ve yeraltı sularının kontrol altına alınması,
- Su yasasının ivedilikle çıkarılması,
- Havza bazlı bütünsel yönetim modelinin kurulması,
- Su-enerji-gıda-çevre ilişkisini esas alan ulusal bir stratejinin hayata geçirilmesi,

hususlarının TBMM çatısı altında bütün yönleriyle ele alınması, gıda güvencesi ve kırsal kalkınma için zorunlu hale gelmiştir. Bu kapsamda Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

..... Sayılı Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

Milletvekili	Seçim Bölgesi	İMZA
Mehmet Mustafa Şimşek	Çanakkale	
Burak Akburak	İstanbul	
Turan Yalçın	Aksaray	
Lüksel Arslan	ANKARA	
Genel Sıralı	Manisa	
Ahmet Errettakıbaşı	Ankara	
İsmailhan Kayaalp	Yozgat	
Hüda Şeydi	Afyonkarahisar	
Mehmet Elifur	Uşak	
İbrahim Ulu	Görecikale	
Selçuk Çakırözü	Bursa	
Burhanettin Hocaman	Mersin	
Hüsmen KIRKPINAR	İZMİR	
Adnan Şefik Çirkin	Hatay	
Erhan Usta	Samsun	
Yılmaz Aydın	Trabzon	
Selcan Tapcı	Tekirdağ	
Ömer Karakaş	Aydın	
Yasin Ovacık	Danış	